

JELENTÉS

a Kormány részére

A győri kettős gyermekgyilkosság igazságügyi vizsgálatának eredményéről

Budapest, 2019. december

Igazságügyi Minisztérium

A győri kettős gyermekgyilkosság igazságügyi vizsgálatának eredményéről

I. Előzmények

Az igazságügyi miniszter 2019. december 16-án átfogó kormányzati vizsgálatot kezdeményezett annak tisztázása érdekében, hogy a győri kettős gyermekgyilkosságot megelőzően eljáró hatóságok részéről történt-e olyan mulasztás, amely nélkül megelőzhető lett volna a tragédia. Az igazságügyi miniszter megkereste a Belügyminisztériumot, a Miniszterelnökséget, továbbá a kormányzaton kívüli szervek közül az Országos Bírósági Hivatalt, a Kúriát, a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarát és a Legfőbb Ügyészséget annak érdekében, hogy az ügy vonatkozásában minden releváns információval rendelkezzen. Amennyiben a vizsgálat eredménye a jogi szabályozásban vagy a joggyakorlatban bármilyen hiányosságot tár fel, az igazságügyi tárca javaslatot tesz azok orvoslására.

II. Tényállás

a.) A büntető ügy

Az ügy előzményei

H. Gábor 2016. május 9. napján éjjel 0 óra 45 perc körüli időben a szombathelyi családi házukban alvó házastársát, H. Annamáriát egy kalapáccsal többször fején ütötte, majd a védekező sértettet egy szikével több esetben – az arcán, a nyakán, a mellkasán – megszúrta, megvágta. A cselekmény elkövetésekor a szobában aludt 3 éves kislányuk, egyidejűleg a cselekménynek fültanúja volt a szomszéd szobában tartózkodó további két kiskorú gyermek, H. Gábor 10 éves nevelt lánya és 7 éves vérszerinti fia.

A bűncselekmény elkövetése miatt a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság nyomozást rendelt el védekezésre képtelen ember sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete, valamint 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt. A nyomozás során 2016. május 12. napján H. Gábor őrizetének, majd letartóztatásának elrendelésére került sor, amely 2016. május 12. és 2017. december 7. között állt fenn.

Az ügyben a Szombathelyi Törvényszék ítéletével védekezésre képtelen ember sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete és 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt H. Gábort halmazati büntetésül 5 év fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte (megj.: a halmazati büntetésre figyelemmel a büntetési tételkeret 10 évtől 25 évig vagy életfogytig terjedő szabadságvesztés büntetés, aminek a középmértéke 17 év 6 hónap, ugyanakkor az elítélt korlátozott beszámítási képessége a büntetés korlátlan enyhítését tette lehetővé). Ezt követően az ügyész súlyosbításért fellebbezett, amelyben kérte a büntetés súlyosbítását és a szülői felügyeleti jog megszüntetését. A Győri Ítéltábla mint másodfokú

Bíróság 2018. február 21. napján jogerőssé vált ítéletében az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta.

A bíróság ítélete szerint H. Gábor a cselekményt a feleségével megromlott házassága miatti beszűkült tudatállapotban (tudatzavar) követte el, amely beszámítási képességét súlyos fokban korlátozta, ugyanakkor újabb bűncselekmény elkövetését a szakértők nem valószínűsítették. E körülmények a kísérleti szakban maradt bűncselekmény büntetésének korlátlan enyhítését teszik lehetővé, és tekintettel arra, hogy a szakértők az újabb bűncselekmény elkövetése veszélyének lehetőségét nem állapították meg, kényszergyógykezelés elrendelésére nem volt lehetőség.

A bíróság a vérszerinti gyermekek szülői felügyeleti jogának megszüntetésére irányuló ügyészi indítványt egyéb törvényes útra utasította, emiatt elkülönült a büntetőeljárás a szülői felügyeleti jogra vonatkozó polgári eljárástól.

A fogvatartás időszaka

Az elítélt fogvatartására a Szombathelyi Büntetés-végrehajtási Intézetben (a továbbiakban: BV intézet) került sor. Az elítélt a fogvatartás alatt 2018. április 23. napjától segédmunkásként dolgozott. Egy alkalommal, 2017. április 24-én (a jogerős büntetés kiszabását megelőzően) bv-s telefon eltűnése miatt fegyelmi büntetésként feddésben részesült, azonban ezt követően munkavégzése miatt 3 alkalommal részesült dicséretben. Az elítélt a szabadságvesztés büntetés alatt szinte havi rendszerességgel tartott kapcsolatot feleségével és 3 kiskorú gyermekével, tőlük rendszeresen kapott csomagot.

A feltételes szabadságra bocsátás körülményei

Az elítélt nem volt kizárva a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből, annak legkorábbi időpontja a büntetés 2/3 részének kitöltését követően – az előzetes fogvatartásban töltött időtartamát is beszámítva – 2019. szeptember 12. napján vált esedékessé.

A feltételes szabadságra bocsátás tekintetében a BV intézet – törvényi kötelezettségének megfelelően – megindította a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos eljárást, amelyben a feltételes szabadságra bocsátás mellőzésére tett indítványt. A BV intézet előterjesztése szerint az elítélt a sikeres reintegráció megvalósulása érdekében különösebb aktivitást nem mutatott, tanulmányokat nem folytatott, továbbá érvényben lévő fenytéssel nem rendelkezett.

A feltételes szabadságra bocsátás vonatkozásában az ügyészség szintén a feltételes szabadság mellőzésére tett indítványt, figyelemmel a büntetés közepesen hosszú tartamára, a bűncselekmény jellegére, a büntetésből hátralévő részre, valamint az elítélt fogvatartása alatt tanúsított magatartására. Az ügyészség álláspontja szerint az elítélt társadalomba való sikeres beilleszkedése megkérdőjelezhető volt, befogadó és munkahelyi környezete pedig aggályosnak tekinthető, valamint a büntetés végrehajtása alatt nem tanúsított kifogástalan magatartást.

A lakhatással és a munkahelyi környezettel kapcsolatban a bíróság pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelte el. Megállapítható volt, hogy az elítélt foglalkoztatását egy volt

zárkatársa érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságnál biztosították, lakhatását pedig – a cég telephelyén – a volt zárkatárs házastársa biztosította. A pártfogó felügyelői vélemény a körülményekre, valamint a befogadást biztosító személy és H. Gábor tényleges kapcsolatának hiányára tekintettel szintén nem javasolta a feltételes szabadságra bocsátás elrendelését.

A bíróság a BV intézet előterjesztésében és az ügyészség indítványában foglaltakkal nem értett egyet, az abban felsorolt érvek és jelzések ellenére a feltételes szabadságra bocsátás elrendeléséről határozott. Döntésének indokolásában az alábbiakat fejtette ki: a BV intézet jelzése szerint az elítélt magatartásával gond, probléma nem volt, felügyelettel és reintegrációs tisztjével szemben tisztelettudó volt, dolgozott, munkájára nem érkezett panasz. A bíróság a feddést (annak jellegére, időpontjára, az utána kapott dicséretekre figyelemmel) nem értékelte kizáró okként. A bíróság megállapította, hogy az elítélt kapcsolata rendeződött a volt feleségével és gyermekeivel.

A bíróság a beszerzett adatok alapján a lakhatás és a munkáltatás tényét igazoltnak fogadta el. A bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az elítélt és a befogadó között korábban volt-e kapcsolat (ezzel kapcsolatban a bíróság előtt egymásnak ellentmondó információk fogalmazódtak meg). A volt zárkatárs (a befogadó férje) és az elítélt között bűnös kapcsolat (közös elkövetés) nem volt megállapítható, eltérő bűncselekmények miatt kerültek BV intézetbe, így a bíróság a zárkatársi kapcsolatra figyelemmel a bűnismétlés veszélyét sem tartotta megalapozottnak.

A bíróság által beszerzett rendőri jelentés alapján nem merült fel olyan információ, amely szerint a fogvatartott megjelenése a közbiztonságot, a közrendet sértené. A bíróság megállapította továbbá, hogy az elítélt lakhatása, munkáltatása a volt családjától eltérő városban (Győrben) volt várható, ami a rendezett családi körülmények mellett tovább csökkentette a bűnismétlés veszélyét.

A bíróság végzése ellen a Vas Megyei Főügyészség jelentett be fellebbezést, hangsúlyozva H. Gábor jövőbeni munkáltatásával, lakhatásával kapcsolatos bizonytalanságokat is. Az ügyészi fellebbezést a Szombathelyi Törvényszék, mint másodfokú bíróság – az elsőfokú bírósággal lényegében azonos indokok alapján – elutasította. Az elítélt feltételes szabadságra bocsátására 2019. szeptember 27. napjával került sor.

A bíróság a feltételes szabadságra bocsátással egyidejűleg elrendelte az elítélt pártfogó felügyeletét. A feltételes szabadságra bocsátásról a gyámhivatal nem értesült, ugyanakkor a korábban ismertetett körülmények alapján intézkedésére – jelzés hiányában – jogalap egyébként sem lett volna.

A szabadulást követő cselekmények

Az elítélt a szabadulását követően a bv. pártfogó felügyelőnél az előírt időpontokban jelentkezett, a meghallgatások során együttműködő volt. A következő jelentkezési időpont 2019. december 16. napja lett volna. 2019. december 13. napján H. Annamária – a rendelkezésre álló adatok alapján több napos - láthatásra vitte három gyermekét volt férje, H. Gábor győri lakására. Ennek során H. Annamária napi telefonos kapcsolatot tartott volt férjével. Közöttük az utolsó telefonos kapcsolat 2019. december 14. napján 20 óra körül

történt, amikor H. Annamária arról kapott tájékoztatást, hogy a nagyobb gyermekek már alszanak, a legkisebb még mesét néz.

A rendőrséget H. Annamária másnap, 2019. december 15. napján 14:44-kor értesítette azzal, hogy csak legkisebb gyermekével tud kommunikálni.

A rendőrség részére rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiak állapíthatók meg a bűncselekmény elkövetéséről:

H. Gábor a tizenhárom éves nevelt lányát és tíz éves fiát megfojtotta, majd másnap reggel – miután legkisebb gyermekét ellátta – az épület mellékhelyiségében fel kívánta vágni az ereit, azonban ez nem vezetett eredményre, ezért ezt követően felakasztotta magát. Az akasztás következtében H. Gábor meghalt.

A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság a Btk. 160. § (1) bekezdésében ütköző és a (2) bekezdés f) és i) pontjai szerint minősülő több, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés bűntette miatt rendelt el nyomozást.

b.) A polgári ügy

H. Gábor és H. Annamária sértett 2008. december 6. napján házasodott össze, amely házasságból két gyermek született. Velük élt H. Annamária korábbi kapcsolatából származó lánya is, akit H. Gábor saját nevére vett.

Két polgári per folyt egymással lényegében párhuzamosan, egyrészt a házassági bontóper, másrészt pedig az ügyészség által indítványozott szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti per.

A házassági bontóper, és a szülők megállapodása a közös szülői felügyeleti jogról

A fogvatartás időtartama alatt (2019. június 17-én) egyező akaratnyilvánítás mellett került sor H. Gábor és felesége válására. A Szombathelyi Járásbíróság 2019. június 17-én jogerősen felbontotta egyező akaratnyilvánítás mellett az elítélt és a sértett házasságát, a szülők pedig külön a polgári bíróság által jóváhagyott egyezségben megállapodtak abban, hogy a gyermekek felett a szülői felügyelettel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket közösen gyakorolják, valamint a gyermekek lakóhelye az édesanya lakóhelye lesz.

Szülői felügyeleti jog megszüntetésére irányuló per

A Szombathelyi Járási és Nyomozó Ügyészség 2018. július 31. napján benyújtott keresetében H. Gábor (a büntetőeljárás során elítélt) alperes szülői felügyeleti jogának megszüntetését kérte két kiskorú gyermeke vonatkozásában arra történő hivatkozással, hogy a H. Gábor és H. Annamária gyermekei a 2016-ban H. Gábor által elkövetett bűncselekménynek szem- és fültanúi voltak. A gyermekek erkölcsi, érzelmi fejlődését a H. Gábor által elkövetett bűncselekmény súlyosan veszélyeztette. A kiskorú gyermekek trauma utáni stressz jeleit mutatták az igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálataik során.

H. Gábor írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az általa elkövetett bűncselekmény gyermekeire való hatása nem olyan súlyú, amely miatt szükség lenne a szülői felügyeleti jog megszüntetésére.

A per során a bíróság a keresetlevelet megküldte a gyermekek édesanyja részére és figyelmeztette őt beavatkozási jogára. Az édesanya az alperes pernyertessége érdekében a perbe beavatkozott, és a kereset elutasítását kérte. Nyilatkozata szerint a gyermekeknek jó apja az alperes, maximálisan kivette részét a gyermekek neveléséből. Az alperes két gyermeke, valamint nem vérszerinti gyermeke is hazavárta az alperest. Előadása szerint az a trauma, amit az alperes bűncselekménye korábban okozott, a gyermekekben nem él már elevenen, nem kellett őket pszichológushoz vinni. Az együttélésük alatt az alperes alkoholfogyasztása, illetve féltékenysége okozott problémát, de ilyenkor kizárólag vele szemben volt agresszív, nem a gyermekekkel.

A bíróság a perben tanúként hallgatta meg az édesanya testvérét és közeli barátnőjét, akik mindketten úgy nyilatkoztak, hogy az alperes nagyon jó apa, a gyermekekkel kapcsolatosan minden tevékenységet elvégzett, nagyon kötődtek hozzá a gyermekek.

A bíróság az eljárás során igazságügyi pszichológus szakértő közreműködését is igénybe vette, továbbá pedagógiai jellemzést is beszerzett. Sem az iskolában, sem az óvodában nem észlelték, hogy pszichológus vagy más egyéb szakorvosi segítségre lenne szükség. A bíróság az eljárás során további tanúkat is meghallgatott, akik a családi kapcsolat rendezettségét támasztották alá.

A Szombathelyi Járásbíróság 2019. június 20. napján hozott ítéletében H. Gábor alperes szülői felügyeleti jogát megszüntette, és egyidejűleg a bíróság – élve törvényben biztosított lehetőségével – az apa kapcsolattartási jogát nem zárta ki. Így a kapcsolattartás gyakorlása a szülők megegyezésén alapult. A bíróság álláspontja – a lefolytatott bizonyítást követően – az, hogy a gyermekek érzelmi fejlődését veszélyeztetné a H. Gábortól való elszakadás. Emellett H. Gábor tekintetében nem állapítható meg olyan kóros vonás, amely alkalmatlanná tenné a szülői szerepben való helytállásra. Az ügyészség a bíróság határozatát tudomásul vette.

A Szombathelyi Járásbíróság szülői felügyeleti jogot megszüntető ítélete 2019. szeptember 5. napján – fellebbezés hiányában – jogerőre emelkedett.

III. Megállapítások

- A jelen ügyben a korábban elkövetett bűncselekmények miatt folyt büntetőperek elkülönültek az apa szülői felügyeleti jogával és a gyermekekkel való kapcsolattartásával kapcsolatos perekthől.
- Az elkövetőt előéletét tekintve nem kizárólag védekezésre képtelen ember sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérlete miatt ítélte el a bíróság, hanem 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének bűntette miatt is halmazatban.

- A feltételes szabadságra bocsájtást mind az ügyészség, mind a büntetés-végrehajtási intézet ellenezte. Az ügyész az elsőfokú Szombathelyi Törvényszék büntetés-végrehajtási bírójának által meghozott elsőfokú határozatot meg is fellebbezte, azonban ezt követően a másodfokú bíróság is úgy döntött, hogy az ügyészi indítvány és a büntetés-végrehajtási vélemény ellenére szabadságra bocsájtható az elkövető.

- Főszabály szerint a kapcsolattartás nem illeti meg a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt. Ennek biztosítására azonban bírósági, illetve hatósági mérlegelés alapján, az egyéni körülmények ismeretében, a gyermek érdekében sor kerülhet. **Jelen ügyben a szülők együttes kérésére tekintettel az eljáró bírónak a törvényben biztosított kivétel lehetőségével, a kapcsolattartást nem tiltotta meg, annak módját és formáját a felekre bízta.**

- A rendelkezésünkre álló adatok alapján a H. Gábor által először elkövetett bűncselekmény tekintetében a büntetési tételkeret a halmazati büntetésre figyelemmel 10 évtől 25 évig vagy életfogytig terjedő szabadságvesztés büntetés, aminek a középértéke 17 év 6 hónap, ugyanakkor az elítélt korlátozott beszámítási képessége a büntetés korlátlan enyhítését tette lehetővé. **Vizsgálandó, hogy a bíróságok a büntetés kiszabásakor megfelelően alkalmazzák-e a középértékre vonatkozó szabályt.**

- A gyámhivatal, a család és gyermekjóléti szolgálat oldalán – a család veszélyeztetettségére utaló bármilyen jelzés, adat hiányában – mulasztás nem állapítható meg.

IV. Javaslatok és megtett intézkedések

- Az igazságügyi miniszter annak érdekében, hogy az ügy vonatkozásában minden releváns információval rendelkezzen, megkereste a Belügyminisztériumot, az Országos Bírósági Hivatalt, a Miniszterelnökséget, a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarát, a Legfőbb Ügyészséget és a Kúriát.

- Az igazságügyi miniszter kezdeményezte a Kúria elnökénél, hogy hozzon létre joggyakorlat-elemző csoportot

- a szülői felügyeleti joggal, a gyermekelhelyezéssel és kapcsolattartással összefüggő bírósági döntések,
- a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos bírósági döntések, valamint
- a büntetés kiszabása során a középérték alkalmazása, illetve az attól való eltérés bírósági gyakorlatával kapcsolatban.

- Az Igazságügyi Minisztérium felülvizsgálja a feltételes szabadságra bocsátás szabályozásának, különösen a feltételes szabadságra bocsátás során vizsgálható, vizsgálandó körülmények szabályozása és azzal összefüggésben a Büntető Törvénykönyv vagy egyéb jogszabályok szigorításának indokoltságát. Ennek keretében a személy elleni erőszakos bűncselekmények vagy más, az elítélt fokozott személyi társadalomra veszélyességét

feltételező bűncselekmények esetén speciális feltételek, szabályok, vizsgálatok előírása merült fel.

- A szülői felügyeleti jog bűncselekmény elkövetésével összefüggő vagy más okból történő megszüntetése esetén indokolt megvizsgálni a kapcsolattartás szabályozásának gyakorlatát, az ezzel összefüggő gyermekvédelmi jelzőrendszer működését.

1. Melléklet a győri kettős gyermekgyilkosság igazságügyi vizsgálatának eredményéről szóló jelentéshez

Jogszabályi háttér

Büntető jogterület:

A Btk. 160. §-a szerint az emberölés büntettének büntetési tétele öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés. [Ez a büntetési tétel volt irányadó már az 1978-as Btk. elfogadásakor is.] A Btk. 10. § (2) bekezdése szerint a kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.

A kiskorú veszélyeztetése tényállás akkor merül fel, ha a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy – ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él –, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti. A büntetési tétel egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés. Ez megegyezik pl. az emberölés előkészületének, a különös kegyetlenséggel elkövetett súlyos testi sértésnek vagy a halált okozó foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetésnek a büntetési tételével. [Ez a büntetési tétel 1997 óta irányadó.]

A rendelkezésre álló információk alapján a bíróság a konkrét ügyben figyelembe vette, hogy az igazságügyi elmeszakértői vélemény szerint a terhelt a cselekmény idején beszűkült tudatállapotban (tudatzavar) volt, amely a terhére rótt cselekmény társadalomra való veszélyességének felismerésében, a felismerésnek megfelelő cselekvésben súlyos fokban korlátozta. Ez pedig a Btk. 17. § (2) bekezdése szerint megalapozhatja a büntetés korlátlan enyhíthetőségét.

Alapügyhöz kapcsolódó jogszabályok	Bűncselekmények	Feltételes szabadságra bocsátás
<p>Kísérlet - Btk. 10. § (1) Kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be. (2) A kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.</p> <p>Kóros elmeállapot - Btk. 17. § (1) Nem büntetendő, aki a büntetendő cselekményt az elmeműködés olyan kóros állapotában követi el, amely képtelenné teszi cselekménye következményeinek a felismerésére, vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen. (2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elmeműködés kóros állapota az</p>	<p>Emberölés – Btk. 160. § (1) Aki mást megöl, büntetett miatt öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.</p> <p>Kiskorú veszélyeztetése – Btk. 208. § (1) A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy - ideértve a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt is, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él -, aki e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a</p>	<p>Bv. tv. 57. § (1) A feltételes szabadságra bocsátásról (Btk. 38., 39., 42-43. §) a büntetés-végrehajtási bíró a bv. intézet előterjesztése alapján, a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontja előtt -kivéve, ha az elítélt annyi időt töltött előzetes fogvatartásban, hogy az esedékesség már bekövetkezett -, az elítélt meghallgatása után határoz. (2) A határozat meghozatala előtt a büntetés-végrehajtási bíró - feltéve, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontjáig rendelkezésre álló idő legalább két hónap - elrendelheti a pártfogó felügyelői véleményt.</p>

<p>elkövetőt korlátozza a bűncselekmény következményeinek a felismerésében, vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen.</p> <p>Feltételes szabadságra bocsátás – Btk. 38. § (1) Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ügydöntő határozatában megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy - a (4) bekezdésben meghatározott esetekben - azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.</p> <p>(2) Ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja</p> <p>a) a büntetés kétharmad, b) visszaeső esetén háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.</p> <p>(3) Öt évet meg nem haladó szabadságvesztés kiszabása esetén - különös méltánylást érdemlő esetben - a bíróság az ügydöntő határozatában akként rendelkezhet, hogy az elítélt a büntetés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elítélt többszörös visszaeső.</p> <p>(4) Nem bocsátható feltételes szabadságra</p> <p>a) a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani, b) az erőszakos többszörös visszaeső, c) aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el, d) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre, amelyet korábbi, határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, a végrehajtás befejezése vagy a végrehajthatóság megszűnése előtt követett el.</p> <p>Büntetés kiszabás – Btk. 79. § A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.</p> <p>80. § (1) A büntetést az e törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.</p> <p>(2) Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó. A</p>	<p>kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyeztetni, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.</p>	<p>(4) A büntetés-végrehajtási bíró a határozott ideig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt pártfogó felügyeletét (Btk. 69. §) rendelheti el, és az elítélt számára a Btk. 71. § (2)-(3) bekezdése alapján külön magatartási szabályokat írhat elő.</p> <p>Bv. tv. 59. § (3) Ha a feltételes szabadságra bocsátást elrendelő végzés ellen az ügyészség fellebbezést nyújt be, ennek a feltételes szabadság megkezdésére halasztó hatálya van. Az ügyészség a fellebbezésről - a fellebbezés benyújtásával egy időben - értesíti a bv. intézetet.</p> <p>(4) Ha a másodfokú bíróság a végzést helyben hagyja, haladéktalanul értesíti a bv. intézetet a szabadítás érdekében.</p> <p>Bv. tv. 188. § (1) A szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha</p> <p>a) a határozott ideig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott részét vagy az életfogytig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott tartamát letöltötte, és</p> <p>b) alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.</p> <p>(1a) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel szempontjából a büntetés-végrehajtási bíró különösen</p> <p>a) az elítélt által elkövetett bűncselekményt, a kiszabott büntetés tartamát és a büntetésből még végrehajtásra váró részt, b) az elítélt büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartását, c) az elítéltnak a bűncselekménnyel okozott hátrány jóvátételét eredményező vagy azt célzó magatartását, d) az elítélt törvényszéki életmód folytatására vonatkozó készségét vizsgálja.</p> <p>(3) A büntetés-végrehajtási bíró a határozott ideig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt pártfogó felügyeletét (Btk. 69. §) rendelheti el, és az elítélt számára a Btk. 71. § (2)-(3) bekezdése alapján külön magatartási szabályokat írhat elő.</p>
--	---	---

<p>középmérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele.</p> <p>81. § (1) Bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni.</p> <p>(2) A halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.</p> <p>(3) Ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.</p> <p>82. § (1) A büntetési tételnél enyhébb büntetés szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú lenne.</p> <p>(4) Kísérlet vagy bűnsegély esetében, ha a (2) bekezdés alapján kiszabható büntetés is túl szigorú lenne, a büntetést a (2) bekezdés soron következő pontja alapján lehet kiszabni.</p>		
---	--	--

Polgári jogterület:

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) a szülői felügyelet megszüntetése kapcsán az alábbiakról rendelkezik:

„4:191. § [A szülői felügyeleti jog bírósági megszüntetése]

(1) A bíróság megszünteti a szülői felügyeletet, ha

a) a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sérti vagy veszélyezteti; vagy

b) a gyermeket más személynél helyezték el vagy nevelésbe vették, és az a szülő, akinek szülői felügyeleti joga szünetel, a gyermek elhelyezésére vagy a nevelésbe vételre okot adó magatartásán, életvitelén, körülményein önhibájából nem változtat.

(2) Ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte, a bíróság a szülői felügyeletet a szülő valamennyi gyermeke tekintetében megszüntetheti. A bíróság rendelkezhet úgy, hogy a megszüntető határozat hatálya kihat a később született gyermekekre is.

(3) Aki szülői felügyeletet megszüntető jogerős ítélet hatálya alatt áll, nem fogadhat örökbe, nem viselhet gyámságot, gyermek nála nem helyezhető el és - a bíróság vagy a gyámhatóság eltérő rendelkezésének hiányában - nincs joga arra, hogy gyermekével kapcsolatot tartson.”

A Ptk. 4:191. § (3) bekezdése alapján tehát főszabály szerint a kapcsolattartás nem illeti meg a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt. Annak biztosítására kizárólag bírósági, illetve hatósági mérlegelés alapján, az egyéni körülmények ismeretében, a gyermek érdekében kerülhet sor.

Magyarország az 1991. évi LXIV. törvénnyel a magyar jogrendbe iktatta a Gyermek Jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt Egyezményt (a továbbiakban: Gyermekjogi Egyezmény). A Gyermekjogi Egyezmény 9. cikk 3. pontja szerint az Egyezmény részes államai tiszteletben tartják mindkét szülőjétől vagy egyik szülőjétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fel mindkét szülőjével kivéve, ha ez a gyermek mindenek felett álló érdekével ellenkezik. A Ptk. Családjogi Könyve a korábbi szabályozáshoz hasonlóan alapvetően gyermeki jogként határozza meg a gyermek külön élő szülővel való személyes és közvetlen kapcsolattartási jogát. Tehát elsősorban a gyermek joga a különélő szülővel való kapcsolattartás, amit a szülőknek és a gyermek rokonainak tiszteletben kell tartani.

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikke (magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog) elvben mind az anya, mind az apa számára garantálja a gyermekkel való kapcsolattartást. A szülői felügyeleti jog megvonásának kivételességét, illetve a kapcsolattartás korlátozásának elrendelését az Emberi Jogok Európai Bírósága is több döntésében hangsúlyozta. Az utóbbival kapcsolatban (a kapcsolattartás korlátozásának elrendelésével összefüggésben) hangsúlyozandó, hogy a korlátozás abban az esetben megengedhető, ha a kapcsolattartás a gyermek érdekét veszélyezteti, amely esetről esetre mérlegelendő.

A kivételes mérlegelés lehetőségének fenntartása összhangban van a nemzetközi egyezményekkel. A hatóságoknak az eset egyéni körülményei alapján van lehetősége mérlegelni azt, hogy a kapcsolattartás a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülővel a gyermeknek érdekében áll-e vagy sem.

Az Európa Tanács nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló Egyezményének (Isztambuli Egyezmény) 31. cikke (Szülői felügyeleti jog, láthatási jog és biztonság) az alábbiak szerint rendelkezik:

„1. A részes felek megteszik a szükséges jogalkotási vagy más intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a szülői felügyeleti jogra és a gyermekláthatási jogra vonatkozó határozatok meghozatalakor figyelembe vegyék a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó erőszakos cselekményeket.

2. A részes felek megteszik a szükséges jogalkotási vagy más intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a láthatási jog vagy a szülői felügyeleti jog gyakorlása ne veszélyeztesse az áldozat vagy a gyermekek jogait és biztonságát.”

Indokolt általánosságban utalni arra, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése alapján a polgári bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

E jogszabályi rendelkezés alapján a bíróság tehát valamennyi perben releváns körülményt értékel. A bírósági jogalkalmazási gyakorlat alapján egyértelműen ilyen körülménynek minősül az Egyezmény hatálya alá tartozó erőszakos cselekmény is, amely hatással van a szülői felügyeleti jog, illetve kapcsolattartás kérdésében történő bírósági döntés tartalmára.

A Ptk. 4:191. § (1) bekezdése ugyanakkor külön is nevesíti, hogy a bíróság megszünteti a szülői felügyeletet, ha

a) a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sérti vagy veszélyezteti; vagy

b) a gyermeket más személynél helyezték el vagy nevelésbe vették, és az a szülő, akinek szülői felügyeleti joga szünetel, a gyermek elhelyezésére vagy a nevelésbe vételre okot adó magatartásán, életvitelén, körülményein önhibájából nem változtat.

A Ptk. 4:181. § (2) bekezdése alapján a kapcsolattartásról a bíróság vagy a gyámhatóság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a szülők személyes körülményeinek és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A Ptk. 4:184. §-a szerint a gyámhatóság vagy – házassági vagy szülői felügyelet rendezése iránti perben – a bíróság a felróható magatartást tanúsító szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartási jogát a gyermek érdekében korlátozhatja vagy megvonhatja.

Az Egyezmény hatálya alá tartozó erőszakos cselekmények értékelése mindezek alapján a szülői felügyeleti jogra és a kapcsolattartásra vonatkozó határozatok meghozatala során biztosított.